

2 Ekern
Kokke
(171)

Bestrifning på koknings-sättet, samt nyttan af det Ewen-
ska preparerade Caffé, som med Kongl. Maj:t:s Allernå-
digste Privilegio tillwårkas och försäljes af Eric Ekerman.

Uf denne Preparation, som är mycket hälsofam, och äfwen til luft och smak
nära kommer öfwerens med utländskt Caffé, tages wid kokningen ej mera
til, än af utländskt malit Caffé, eller en Thee-Kopp full, när man wil bekom-
ma 8 eller 9 Koppar ordinarit starkt kokat, som gör at man af et fierdedels
Skålpund kan bekomma 12 a 14 ordinarit stora Koppar godt Caffé. Sedan
förfäres wäl wid kokningen lika som med utländskt Caffé, men för tydeligare
begrep om denna sak, wil man dock nämna hwad som derwid är at i akttaga,
nemligen: Om det är Sjö- eller Brunnns-Watten, är lika godt; när man haf-
wer 2:ne Thee-Kittlar, kokas i ena Kittelen först watten up, dernäst lägges i
andra Kittelen tillika med Caffé, en liten bit Gadd-Skinn eller Husblås, som
bidrager til klarningen, sedan gjutes dertil det upkokta watten, så mycket som
förr nämnt är, och kokas på sakta eld wäl up, men ättas at det ej får koka
öfwer, hwartil det i förstone är mycket benågit; på detta sättet kokas det så
länge, til dess alt grumlet, hwilket under kokningen i början som oftast omröres,
lagt sig til botten, så wäl som det hwhita skummet, som sidst är til märkandes;
äfwen bör under kokningen föregå, och är som et wist prof, at bemalte Caffé
är rätt och wäl kokat, när det öfwan til synes klart, och då sålunda skedd är,
lyftes det af elden, och gjutes til så mycket upkokat watten, som under koknin-
gen förlorat är, hwarefter det gifwes litet tid at sätta sig, då det blifwer öf-
skeligen klart, och kan med fullkomlig nytta brukas med mer eller mindre Säckar
och Grädda, på samma sätt som utländskt Caffé, då hwar och en som har lust
och behag at se nyttiga påfund för det allmänna och Gäderneslandets bästa,
lärer äfwen med Uffinnarens wälmening i denna del finna sit nöje.

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2021

National Library
of Sweden

Ännu Caffé-Bord, inöfwer på, och uti Lärarens, och uti de utlän-
derne, så är denna sort Caffé mer hälsofam, och för wårkan af sådane Pas-
sioner aldeles fritt.

Härjämte hafwer man det för godt och skyldigt ansett, at låta affskrift
följa, på det vittnesbörd, som Kongl. Collegium Medicum, på Nådigste Be-
fallning til Kongl. Maj:t, genom Protocoll, i underdånighet öfwer detta Caffé,
aflämnade, i följande innehåll:

Stor-

2 Ekern
Kokke
(171)

Bestrifning på koknings-sättet, samt nyttan af det Swen-
ska preparerade Caffé, som med Kongl. Maj:ts Allernå-
digste Privilegio tillwårkas och försäljes af Eric Ekerman.

Uf denne Preparation, som är mycket hälsofarlig, och äfwen til luft och smak
nära kommer öfwerens med utländskt Caffé, tages wid kokningen ej mera
til, än af utländskt malit Caffé, eller en Thee-Kopp full, när man wil bekom-
ma 8 eller 9 Koppar ordinarit starkt kokat, som gör at man af et fierdebels
Skålpund kan bekomma 12 a 14 ordinarit stora Koppar godt Caffé. Sedan
förfäres wäl wid kokningen lika som med utländskt Caffé, men för tydeligare
begrep om denna sak, wil man dock nämna hwad som derwid är at i akttaga,
nemligen: Om det är Sjö- eller Brunnns-Watten, är lika godt; när man haf-
wer 2:ne Thee-Rittlar, kokas i ena Rittelen först watten up, dernäst lägges i
andra Rittelen tillika med Caffé, en liten bit Gadd-Skinn eller Husblås, som
bidrager til klarningen, sedan gjutes dertil det upkokta watten, så mycket som
före nämnt är, och kokas på sakta eld wäl up, men ättas at det ej får koka
öfwer, hwartil det i förstone är mycket benågit; på detta sättet kokas det så
länge, til dess alt grumlet, hwilket under kokningen i början som oftast omröres,
lagt sig til botten, så wäl som det hwhita skummet, som sist är til märkandes;
äfwen bör under kokningen föregå, och är som et wist prof, at bemalte Caffé
är rätt och wäl kokat, när det öfwantil synes klart, och då sålunda skedd är,
lystes det af elden, och gjutes til så mycket upkokat watten, som under koknin-
gen förlorat är, hwarefter det gifwes litet tid at sätta sig, då det blifwer öf-
skeligen klart, och kan med fullkomlig nytta brukas med mer eller mindre Säckar
och Gradda, på samma sätt som utländskt Caffé, då hwar och en som har lust
och behag at se nyttiga påfund för det allmänna och Gäderneslandets bästa,
lärer äfwen med Uffinnarens wälmening i denna del finna sit nöje.

Nyttan för Gäderneslandet blir stor, när man besinnar hwad besparing på
Wäxel-Stäcken häraf kan följa, såsom ock enskildt, då man kan hafwa denna
sort Caffé för 100:de proCent bättre pris, när som märkes, at på Caffé-Bö-
nor i bränningen, förloras 25 proCent i wikten, hwilket Köparen tillika med
beswäret här undwiker.

För hälsan är det äfwen så nyttigt, at i stället för Caffé, kokat af Ut-
ländska Caffé-Bönor, medförer och ökar Melancholi, Sicket och darrande uti
lederne, så är denna sort Caffé mer hälsofarlig, och för wårkan af sådane Pas-
sioner aldeles fritt.

Härjämte hafwer man det för godt och skyldigt ansett, at låta affskrift
följa, på det vittnesbörd, som Kongl. Collegium Medicum, på Nådigste Be-
fallning til Kongl. Maj:t, genom Protocoll, i underdånighet öfwer detta Caffé,
afslånnade, i följande innehåll:

Stor-

2

Stormågtigste Allernådigste Konung!

Under skrifwelse af den 22 = = =, har Eders Kongl. Maj:ts Nådigt behagat til Collegium Medicum remittera Fabriqueuren Eric Ekermans underdåniga ansöfning, at få tilwårka och förnytttra en sort Caffé, det han af inhåmsta åmnen tilreder, samt Nådigaft befalt Collegium deröfwer afgifwa deß underdånige yttrände.

Til underdånigst fölie häraf, har Collegium låtit upfalla bemålte Ekerman, at i Collegii närwaro anställa prof af deß nya Caffé-Beredning, hwilket han ock giordt, och som Collegium derunder inhämtat, at detta Caffé, til utseende, luft och smak, nåra öfwerenskommer med det utländska, samt at de ingredientier han dertil brukar, så wål som sättet at dem Preparera, ej äro af den beskaffenhet, at denna drycks nyttjande kan medföra någon skada för hälsan, mera än Utländskt Caffé, utan fast mera hälsosamt, altså har Collegium för deß underdåniga del intet emot berörde ansöfning at andraga.

Collegium Medicum framhårdar med diupaste nit och trohet,

Stormågtigste Allernådigste Konung,

Eders Kongl. Maj:ts

Allerunderdånigste och tropliktigste undersåtare.

Abraham Bäck. &c.

Til förekommande af bedrägeri och falsk Wara, som under samma Titul och namn af Swenskt preparerat Caffé, af någon torde utbjudas, fast olofligen, hwarmed köpare kunna blifwa bedragne, wil man äfwen gifwa beskrisning på den Stämpel, som til det Caffé är inrättat, hwilket med Kongl. Maj:ts Allernådigste Tillsånd af Eric Ekerman tilwårkas, nemligen, med hwarje Cardus af Caffé, följer med et omslagit papper, som med rött aftryck föreställer et Caffé-Bord med tilbehör, där 3:ne sitta och dricka, jämte twenne Skar, och en man där bredewid stående, och ofwantil påskrift: *Cum Gratia & Privilegio S:æ Regiæ Maiestis Sveciæ*, samt nedantil: Swenskt preparerat Caffé af Eric Ekerman.

